

Horten Kommune

04.09.2024

Dette brevet er skrevet på vegne av 4H Vestfold, Naturvernforbundet i Vestfold, Oslofjordens Friluftsråd, Norges Jeger- og Fiskerforbund Vestfold, Speidere fra Vestfold krets av Norges Speiderforbund og Vestfold KFUK-KFUM Speidere, Den Norske Turistforening ved DNT Horten, Holmestrand og Omegn Turistforening, DNT Sandefjord og DNT Tønsberg og Omegn, Birdlife Vestfold, Norges Padleforbund ved Havpadlerne Tønsberg og Sandefjord Kajakk, Vestfold og Telemark Orienteringskrets, Norsk Botanisk Forening Larvik, Norges Sopp- og Nyttevekstforbund ved Larvik Soppforening og Tønsberg Soppforening, Sandefjord Forvaltningsråd for Anadrom Laksefisk.

Hørings svar til Horten kommunes planprogram til kommuneplanens arealdel

Sammendrag

Natur og friluftslivsorganisasjonene i Horten og Vestfold samler seg om felles innspill til planprogrammet til kommuneplanens arealdel. Vi lister opp ulike temaer som vi enten støtter eller ber kommunen planlegge å utrede. FNF påpeker at planprogrammet bør omtale hvordan prosessen med arealinnspill skal foregå, i tillegg til hvordan kommunen skal legge opp til medvirkning. Vi foreslår også nye bestemmelser til kommuneplanen på områder som angår natur og friluftsliv. Dette er gode bestemmelser som er hentet fra andre kommuner.

Utredningsbehov

Kommuneplanen er plannivået der kommunen kan få et overblikk som gjør helhetlig planlegging mulig. Helhetlige vurderinger og oversikt over totalbildet ivaretas ikke i reguleringsprosesser. Ved å bruke reguleringsplannivå til dette vil kommunen ikke kunne gjøre en helhetlig vurdering for kommunen, og det vil bli en bit for bit-nedbygging av arealene. **Vi oppfordrer derfor til å bruke kommuneplanen til helhetlig planlegging.**

Vi støtter eller ber kommunen utrede følgende:

- **Arealregnskap og arealbudsjet**

Vi støtter at kommunen bruker arealregnskap¹ aktivt som metode. Det er arealendringer som hovedsakelig truer natur- og friluftslivsverdiene, da særlig bit for bit-utbyggingen som samlet sett beslaglegger og splitter opp naturområdene. Vi oppfordrer derfor kommunen til å føre arealregnskap og arealbudsjet for oversikt over arealene i kommunene.

- **Grønnstruktur og grønne traseer**

Vi ber kommunen utføre en gjennomgang av og mulig utvide grønnstruktur og hensynssoner spesielt for bevaring av naturmiljø og for friluftsliv, for å sikre sammenhengende blågrønne strukturer, grønne korridorer, smug og smett og turveier gjennom byggesonen i all planlegging.

- **Naturmangfold**

Vi støtter at kommunen tar opp naturmangfold og miljø som et tema i arealplanen. Kommunen har en plan for naturmangfold og vi støtter at denne revideres og sees i sammenheng med arealplanen. Vi vil derfor foreslå å rullere naturmangfoldplanen før arealplanen.

- **Strandsonen**

Byggeforbud i strandsonen og vern av 100-metersbeltet må forankres tydelig i kommuneplanen. Kartlegging av kommunens strandsonereale må være med som en del av kommunens arealregnskap.

- **Friluftslivets ferdselsårer² og kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder**

Vi anbefaler at kartleggingen revideres i forbindelse med den nye arealdelen. Miljødirektoratet er i ferd med å lage en ny veileder for evaluering/revidering av friluftslivsområder. Vi anbefaler også kommunen om å innlemme den overordnede planen som fylkeskommunen har utarbeidet sammen med kommunene i Larvik kommune.

- **Planvask**

Vi støtter at kommunen må gjennomføre en opprydning av gamle planer som ikke passer dagens mål og ser med glede på at kommunen allerede har fått tilskudd.

- **Kyststien og blåmerkede stier**

Blåmerkede stier må sikres som juridisk linje i plankartet med allmenne rettigheter for ferdsel og forbud med stengsler som hindrer allmenn ferdsel.

Arealinnspill: Natur- og friluftslivsområder som må bevares

Hverken planprogrammet eller høringsbrevet skriver noe om **innspill til arealbruksendringer** i denne rulleringen. Vi anbefaler at planprogrammet beskriver planlagt fremdrift for

¹ [Arealregnskap, Viken fylkeskommune](#)

² [Prosjektet friluftslivets ferdselsårer, Miljødirektoratet](#)

arealinnspill og at dere også inviterer organisasjoner til å komme med arealinnspill og presentere disse for politikerne på lik linje med utbyggere. (Ref. Tønsberg kommune)

Det er vanskelig å oppfatte når kan man komme med arealinnspill og vi takker for utsettelsen og kommer tilbake med dette i eget skriv.

Vi vil uansett anbefale kommunen om å gå gjennom kartleggingen av **friluftslivsområder** og foreslå å endre alle områder som er klassifisert som A- områder i 100-metersbeltet til grønnstruktur. Dette gjelder både **strandsonen** og 100-meters beltet til vann og vassdrag.

På samme måte anbefaler vi kommunen å se til planen for **naturmangfold** og selv foreslå arealbruksendringer til grønnstruktur og naturområder for de mest verdifulle områdene.

Vi støtter at kommunen søker midler til kartlegging av sjøarealene. Vi anbefaler også at områder med kjente forekomster med **ålegress og viktige bløtbunnsområder** endres til arealformål natur i sjø.

Medvirkning

Planprogrammet skriver ingen ting om medvirkning.

Lange nok høringsfrister på kommuneplanen. Uttalelser skal i mange frivillige organisasjoner behandles som styrevedtak. Man må gi nok tid lokalt for frivillige i organisasjonene til å sette seg inn i planen, skrive et forslag til uttalelse og til å behandle dette i styrene. Vi mener derfor at kommuneplanen bør ha en frist på minimum to måneder, fratrukket eventuelle ferieuker ifølge skoleruta som for eksempel sommerferie, jul og nyttår.

Rådgivende utvalg eller referansegruppe for natur- og friluftsliv. Vi ber kommunen om å opprette et rådgivende utvalg eller en referansegruppe for frivillige organisasjoner med kunnskap om natur og friluftsliv i kommunen. Denne gruppen bør involveres gjennom hele prosessen med kommuneplanen og inviteres inn før førstegangsbehandling av både samfunnsdelen og arealdelen.

Bestemmelser i kommuneplanens arealdel

Arbeidet med den nye kommuneplanens bestemmelser i arealdelen er kanskje ikke påbegynt, men vi tillater oss å komme tidlig inn i prosessen ved å komme med forslag til bestemmelser som vil ivareta naturverdier og fremme friluftsliv for allmennheten i kommunen. Intensjonen er viktigere enn formuleringen/ordlyden når vi foreslår følgende bestemmelser som ev kan omskrives for å tilpasses andre lover og krav kommunen er pålagt:

Vann og vassdrag

Langs alle vassdrag inkl. bekker, vann og tjern, bør det opprettholdes og om mulig utvikles/videreutvikles et naturlig vegetasjonsbelte som ivaretar viktige økologiske funksjoner, motvirker erosjon og tjener flomsikring og friluftslivet, jf. pbl § 11-9 nr. 6
Åpne bekker, bekkedrag og vannveier tillates ikke lukket, men skal opprettholdes i sin naturlige form og sikres med kantvegetasjon. Der det er hensiktsmessig skal lukkede bekker åpnes og reableres i en sammenhengende grønnstruktur. [\(Ref. KPA § 5.1.4 Bodø kommune\)](#)

Naturmangfold

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 med tilhørende veileder skal legges til grunn ved behandling av saker som kan berøre interesser knyttet til naturmangfoldet. Vurderingene og vektleggingen av prinsippene skal komme frem av saksutredningen.

[\(Ref. KPA § 4.12 Indre Østfold kommune\)](#)

Som minimum skal Miljødirektoratets Naturbase brukes som informasjonsgrunnlag i vurderingen av naturverdier. I tillegg skal også lokale databaser og kunnskapsmiljøer legges til grunn for beslutningen. [\(Ref. KPA § 4.12 Indre Østfold kommune\)](#)

Ved utarbeidelse av reguleringsplaner for framtidige områder for bebyggelse og anlegg skal viktige naturkvaliteter kartlegges og søkes sikret som arealformål grønnstruktur, og/eller med angivelse av hensynssone. Viktige trær og vegetasjonsområder skal avmerkes i nye reguleringsplaner og beskyttes i bygge- og anleggsfasen. [\(Ref. KPA § 8.1 Ullensaker kommune\)](#)

Ved registrering av fremmede arter i planområdet, skal metode for bekjempelse av disse artene beskrives i reguleringsplanen og evt. fremgå av reguleringsbestemmelsene.

[\(Ref. KPA § 8.1 Ullensaker kommune\)](#)

Ved beplantning av uteareal og grønnstruktur skal det tilrettelegges i størst mulig grad for pollinerende insekter, med innslag av vekster som er gode bie- og humleplanter. Det skal ikke innføres eller spres uønskede eller fremmede arter ved opparbeiding og beplantning av areal.

[\(Ref. KPA § 8.1 Ullensaker kommune\)](#)

Viktig natur som myrområder, slåtteenger og naturbeitemark, særlig sukkertareskog (sterkt truet) og andre rødlista naturtyper på land og i sjø bør ivaretas og skjermes mot inngrep (Jf. rødlisten for naturtyper, Artsdatabanken). [\(Ref. KPA 1.7 Stavanger kommune\)](#)

Prinsippene fra «tiltakshierarkiet» om å unngå, avbøte, redusere eller kompensere bør følges. Tiltak tilpasses slik at en i størst mulig grad unngår å forringe naturverdier. Ved større utbygginger bør det vurderes krav om erstatning og kompensasjon av naturverdier som forringes/dødelegges. [\(Ref. KPA 1.7 Stavanger kommune\)](#)

Myr og karbonrike arealer

§ Nedbygging og inngrep i myr tillates ikke ved regulering eller ved tiltak. Ved regulering skal myr avsettes til grønnstruktur. Ved gjennomføring av tiltak og utbygging skal det brukes torvfri jord. Fjerning av skog i forbindelse med tiltak, jf. pbl. § 20-1 og utbygging skal i størst mulig grad unngås. Redegjørelse for hvordan tiltaket vil påvirke viktige karbonlager som myr og skog skal inngå i forslag til reguleringsplan ved 1. gangsbehandling. jf. § 1-14.4.

[\(Ref. 1-14.5 Lillestrøm kommune\)](#)

Myr er viktig for biologisk mangfold, klimatilpasning og som karbonlager. Fjerning av skog bør kun gjøres dersom det er tungtveiende grunner for dette. Utbygging må da skje på en måte som minimerer omfanget av avskogingen. [\(Ref. 1-14.5 Lillestrøm kommune\)](#)

Grønnstruktur og grønne traseer

Sammenhengende grønne korridorer og grøntdrag (uavhengig av formål) i byggesonen, inkl. forbindelser til overordnede friluftsområder, skal sikres og videreutvikles. Grønne korridorer og grøntdrag ivaretar både landskap, økologiske sammenhenger og ferdselsårer. Gatetrær og alléer langs veier og stier sikres gjennom reguleringsplan. ([Ref. KPA Asker kommune](#))

Ved søknad om tiltak iht. pbl. §§ 20-1 og 20-2, skal det dokumenteres at store trær og annen verdifull vegetasjon bevares og gis gode vekstforhold og at det avsettes tilstrekkelig plass til rotsystem og krone. Ved søknad iht. §§ 20-1 og 20-2 skal det ved innsendelse av søknad redegjøres for hvordan store trær eller annen verdifull vegetasjon er ivaretatt. ([Ref. KPA 6.1 Asker kommune](#))

Dersom større trær fjernes eller skades, i strid med gitt tillatelse eller godkjent reguleringsplan, kan kommunen kreve satt opp fullverdige erstatningstrær. Jf. for øvrig pbl. § 32-3. Det samme gjelder for allébeplantning eller enkeltstående trær som er regulert for bevaring innenfor arealformålet trafikkområde eller annet formål langs veiene, jf. pbl. § 32-3. ([Ref. KPA 6.1 Asker kommune](#))

Arealnøytralitet

Prinsippet om arealnøytralitet gjelder hele kommunen. Med arealnøytralitet menes å gjenbruke og fortette områder som allerede er utbygd, fremfor å bygge ned landbruksarealer og natur.

Med natur menes hovedøkosystemene skog, våtmark, vassdrag, naturlig åpne områder i lavlandet og semi-naturlig mark, med underliggende naturtyper. Forringet natur, eksempelvis drenert myr, regnes også som natur. Det samme gjelder naturpregede friluftsområder og grøntområder, eksempelvis parker, hundremeterskoger og urbane grøntkorridorer. ([Ref. KPA § 16.6 Nordre Follo kommune](#))

Prinsippet om arealnøytralitet for naturverdier bør legges til grunn og dokumenteres i planleggingen. ([Ref. KPA 1.7 Stavanger kommune](#))

Økologisk kompensasjon

Når en reguleringsplan tillater at natur eller et områdes økologiske funksjon går tapt i strid med prinsippet i § 16.6 Arealnøytralitet, skal tiltakshaver yte en økologisk kompensasjon for tapet tiltaket medfører. Økologisk kompensasjon fastsettes av kommunen, og ytes enten som erstatningsareal eller som et økonomisk bidrag til restaureringsprosjekter.

([Ref. KPA § 18.4 Nordre Follo kommune](#))

Klima og energi

Utslipp av klimagasser skal utredes ved utarbeidelse av reguleringsplan (klimagassregnskap), jf. plan- og bygningsloven § 11-9 første ledd nr. 8, for følgende tiltak:

- a. nybygg større enn 1000 m² BRA
- b. større anleggsprosjekter for bygging av vei, bruer, gang og sykkelsti, og etablering av ledningsnett for vann- og avløp som innebærer inngrep i terreng

[\(Ref. KPA § 4.2 Færder kommune\)](#)

Strandsonen

Tiltak skal ikke være til hinder for allmennhetens bruk og/eller ferdsel, eller være dominerende i landskapet, verken sett fra sjø eller land. Tiltaket må ikke få silhuettvirkning eller skade naturmangfoldet. [\(Ref. KPA § 2.1.4 Tønsberg kommune\)](#)

Ny bebyggelse skal søkes plassert så langt unna sjøen som mulig, og utvidelse av eksisterende bygninger skal fortrinnsvis skje i retning bort fra sjøen.

[\(Ref. KPA § 2.1.4 Tønsberg kommune\)](#)

Utbygging av veier, annen infrastruktur og tomteopparbeiding skal skje bak byggegrensen og plasseres slik at inngrep og ulemper blir minst mulig. Samlet sett skal det legges vekt på løsninger som kan bedre eksisterende situasjon i forhold til landskap og allmenn tilgang til sjø. [\(Ref. KPA § 2.1.4 Tønsberg kommune\)](#)

Forbindelser til ytre friluftsområder, strand og sjø skal opprettholdes og videreutvikles.

[\(Ref. KPA § 2.1.4 Tønsberg kommune\)](#)

Stier, gangforbindelser og tilgang til friluftsområder

Stinettet er en del av et godt kommunikasjonssystem og må ivaretas og videreutvikles. Ved planlegging etter loven skal hensynet til eksisterende gangforbindelser, stier og snarveier ivaretas. Tilgjengeligheten til viktige friluftsområder og lekeplasser skal ivaretas. Ved tiltak som berører gang- og sykkelveier skal trafiksikkerhetsplanen legges til grunn. [\(Ref. KPA § 1.13.3 Holmestrand kommune\)](#)

I nye byggeområder skal det, jf. plan- og bygningsloven § 11-9 nr. 6, tilstrebes at alle boliger har friområder maksimalt 500 meter til friområde på minimum 20 dekar, eller til nærmeste tursti/turvei som leder til slikt område. [\(Ref. Miljødepartementets veileder\)](#)

I regulerings-, dele- og byggesaker skal aktuelle gangatkomster til overordnet grønnstruktur og friluftsområde sikres/gjennomføres. [\(Ref. KPA 6.1 Asker kommune\)](#)

Vi ønsker lykke til med utarbeidelse av planen!

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Vestfold

**Kristin Fredheim
Koordinator
FNF Vestfold**